

**ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR NK.II.DKon.0911-3-22/09
WOJEWODY LUBUSKIEGO**

z dnia 22 kwietnia 2009r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Miejskiej we Wschowie podjętej na sesji w dniu 19 marca 2009r. Nr XXXV/282/09 w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej uczniom, w podanej poniżej części:

- § 2,
- § 4 ust. 2,
- § 4 ust. 5,
- § 7 ust. 1.

Uzasadnienie

Rada Miejska we Wschowie podjęła w dniu 19 marca 2009r. uchwałę w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej uczniom. Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 25 marca 2009r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że wyżej wymieniony akt we wskazanej na wstępie części istotnie narusza prawo, tj. art. 90e, 90f i 90n ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

W § 2 regulaminu rada miejska określiła podmioty uprawnione do złożenia wniosku o przyznanie świadczenia pomocy materialnej. Tymczasem krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku określony został ustawowo w art. 90n ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym: „2. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym są przyznawane na: 1) wniosek rodziców albo pełnoletniego ucznia; 2) wniosek odpowiednio dyrektora szkoły, kolegium nauczycielskiego, nauczycielskiego kolegium języków obcych, kolegium pracowników służb społecznych lub ośrodka, o którym mowa w art. 90b ust. 3pkt 2. 3. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym mogą być również przyznawane z urzędu”.

W ocenie organu nadzoru zapisy § 4 ust. 2 regulaminu, w których rada określiła przesłanki uprawniające do uznania za zdarzenie losowe naruszają art. 90e ust. 1 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Ustawodawca nie definiował znaczenia pojęcia zdarzenie losowe. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 1996r. (sygn. akt III ARN 20/95 „Wokanda” 1996, Nr 9, s. 27). Sąd stwierdził, że znaczenia tego wyrażenia nie można ograniczyć do przypadków siły wyższej oraz klęsk i innych zdarzeń spowodowanych działaniem żywiołów lub sił przyrody. Także działania człowieka mogą być uznane za zdarzenie losowe dla innego człowieka. Jednak za zdarzenia losowe nie mogłyby być uznane skutki działań lub zaniedbań samego poszkodowanego, gdyż pozbawione byłyby dla niego samego elementu losowości, czyli zależności od kolei losu.

Ocena, czy w danym przypadku mamy do czynienia ze zdarzeniem losowym, należy do burmistrza, który przyznaje zasiłek losowy. Rada miejska nie jest uprawniona do definiowania tego pojęcia, co więcej, próby takiego definiowania mogłyby prowadzić do zawężenia możliwości udzielenia uczniowi stosownej pomocy materialnej.

Zdaniem organu nadzoru, również zapisy § 4 ust. 5 i § 7 ust. 1 określające elementy wniosku o przyznanie stypendium i zasiłku są niezgodne z prawem.

Zgodnie z art. 90n ust. 1 w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym wydaje się decyzje administracyjne. Oznacza to, iż postępowanie w sprawach przyznania stypendium i zasiłku toczy się na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

W świetle art. 63 § 1 i 2 k.p.a.: „§ 1. Podania (zadania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej, a także ustnie do protokołu. § 2. Podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i zadanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych”.

Natomiast zgodnie z art. 90n ust. 4 i 5 ustawy, wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym zawiera w szczególności: 1) imię i nazwisko ucznia i jego rodziców; 2) miejsce zamieszkania ucznia; 3) dane uzasadniające przyznanie świadczenia pomocy materialnej, w tym zaświadczenie o wysokości dochodów, z zastrzeżeniem ust. 5; 4) pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna. W przypadku ubiegania się o stypendium szkolne dla ucznia, którego rodzina korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, zamiast zaświadczenia o wysokości dochodów przedkłada się zaświadczenie o korzystaniu ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Jak wynika z cytowanych przepisów, obligatoryjne elementy wniosku oraz załączniki wskazuje ustawa o systemie oświaty oraz Kodeks postępowania administracyjnego.

Ponadto, nie można uzależniać wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie przyznania zasiłku od udokumentowania przez wnioskodawcę z góry zdarzeń losowych. Nie można bowiem ciężaru dowodowego przerzucać na stronę postępowania administracyjnego. To organ prowadzi postępowanie i na nim ciąży, stosownie do brzmienia art. 77 § 1 k.p.a., obowiązek zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego.

Zatem dopiero w toku postępowania można wezwać wnioskodawcę do złożenia dowodów, nie tylko dokumentów, ale wszystkich - zgodnych z prawem.

Organ nadzoru wskazuje również na brak potrzeby umieszczenia w regulaminie wynagradzania nauczycieli słowniczka pojęć. Definicje takie zawarte są już bowiem w słownikach do ustaw. Ponadto powielanie takich słowniczków pociąga za sobą ryzyko modyfikacji wyjaśnianych pojęć, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim, w terminie 30 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Teresa Kaczmarek

